

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XVII.

avgust 1980

št. 7

Od 23. julija do 2. avgusta so bili učenci prvega in drugega letnika šole za gozdarje v Postojni na praktičnem delu v gojenju gozdov. V gospodarski enoti Soteska so obželi nasade, negovali mladje in goščo ter redčili letvenjak. Ob delu so obnovljali tudi teoretično znanje. Od sedmih so trije učenci končali prvi letnik, štirje pa bodo prvo stopnjo izobrazbe zaključili to jesen. (Foto Janez Penca).

Polletni obračun GG boljši od načrtovanega

Poslovni uspeh, ki smo ga dosegli v letošnjem prvem polletju, je dokaj ugoden, tako glede na zastavljeni plan, kakor tudi v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Omeniti moramo, da je bil letošnji plan zastavljen bolj zahtevno kakor pretekla leta zaradi uresničevanja določil družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1980. Omenjeni dogovor namreč zahteva 13 odst. povišanje dohodka v letošnjem letu glede na lansko leto, da bi lahko povišali osebne dohodke za 10 odst. Ker so rezultati v letu 1979 bili zelo dobri, je bilo težko ob visokih osnovah doseči nove uspehe, ki

jih predstavlja družbeni dogovor.

Vendar nam podatki iz periodičnega obračuna za I. polletje kažejo, da je bila takratna bojazen za nedoseganje planskih ciljev odveč.

Na tem mestu bomo opredelili predvsem poslovni uspeh delovne organizacije kot celote, saj bi podrobneje razlaganje rezultatov za vsako TOZD zahtevalo preveč prostora.

Celotni prihodek za 18 odst. večji od lanskega v prvem polletju – Zmanjšani materialni stroški.

Podatki, ki smo jih pripravili so prikazani tako, da je možno

spremljati določila družbenega dogovora o razporeditvi dohodka v letu 1980, ker je prikazano z indeksi gibanje dohodka in osebnih dohodkov v letu 1980 v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Razen tega smo posebej prikazali izdatke, ki so omejeni v letu 1980 po zveznem zakonu. Gre za reklamo in propagando, reprezentanco, intelektualne storitve, izdatke po pogodbah o delu, izdatke za avtorske honorarje, dnevnice za službena potovanja v Jugoslaviji in tujini ter za kilometrino in prevozne stroške v Jugoslaviji in tujini.

Celotni prihodek je dosežen v višini 223.158.915 din in je za 18 odst. višji kot v letu 1979 ter znaša 54 odst. plana za leto

Poznate predsednike v TOZD Gozdarstvo Novo mesto?

Novoizvoljeni samoupravni organi so izvolili za predsednike naslednje tovariše:

- za predsednika delavskega sveta je izvoljen Ivan Bukovec,
- za predsednika delavske kontrole Anton Stariha,
- za predsednika komisije za izrekanje ukrepov pa Janez Jereb.

Novi komisiji za osebne dohodke, ki jo je imenoval delavski svet, predseduje Mirko Bajt.

Iskrene čestitke in veliko uspeha pri tako odgovornem delu!

F. P.

1980. Materialni stroški znašajo 81.507.696 din oz. za 6 odst. manj kot v letu 1979 in 50 odst. plana za leto 1980.

Primerjava celotnega prihodka in materialnih stroškov s preteklim letom ni najbolj posrečena, ker smo lansko leto tudi storitve v okviru TOZD knjižili v celotni prihodek,

(Nadaljevanje na 2. str.)

Vse manj je voznikov in konj pri spravi v gozdu. Toda še vedno opravljajo koristno delo in ponekod jih stroji ne morejo nadomestiti. Mirko Glavan pri spravi lesa v Brezovi rebri (foto Jernej Piškur).

Polletni obračun GG Novo mesto boljši od načrtovanega

(Nadaljevanje s 1. str.)

medtem ko letos teh knjižb nismo opravljali zaradi takega tolmačenja zakonskih predpisov. Te knjižbe pomenijo samo povečanje prometa pri celotnem prihodu in pri materialnih stroških za isti znesek, nimajo pa nobenega vpliva na višino dohodka in drugih pokazateljev finančnega rezultata.

Amortizacija znaša 5.913.447 din oz. za 19 odst. več kot v lanskem letu in 49 odst. plana za leto 1980.

Tako gibanje amortizacije ocenjujemo kot normalno, saj je amortizacija rezultat vsakoletne revalorizacije osnovnih sredstev in novih vlaganj v osnovna sredstva med letom.

Povečan je tudi dohodek

Dohodek je dosežen v višini 135.737.772 din ali za 39 odst. več kot v letu 1979 in s 56 % plana za leto 1980.

Dohodek dobimo, če od celotnega prihodka odštejemo materialne stroške in amortizacijo. Indeks 139 je vsekakor ugoden pokazatelj, predvsem pa v primerjavi z gibanjem osebnih dohodkov, kjer smo zabeležili indeks 119. Ta primerjava nam kaže, da na ravni delovne organizacije nismo prekoračili možnosti, ki nam jih daje družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 1980.

Pogodbene in zakonske obveznosti znašajo 51.343.112 din in so za 53 odst. večje od lanskeoletnih ter znašajo 56 odst. plana za tekoče leto.

V pogodbenih in zakonskih obveznostih je zapopadna tudi neporabljen biološka amortizacija v tem obdobju v znesku 5.055.235 din, kar vsekakor povečuje indeks glede na lansko leto. Omeniti moramo zaradi primerjave, da je v polletnem obračunu za leto 1979 bila obračunana biološka amortizacija usklajena z opravljenimi deli, ki se financirajo iz tega naslova.

Čisti dohodek dobimo, da od dohodka odštejemo obveznosti, ki se po zakonskih predpisih in po pogodbah poravnajo iz dohodka.

Čisti dohodek je dosežen v višini 84.394.660 din oz. za 31 odst. več kot v letu 1979 in 57 odst. plana za tekoče leto.

Iz čistega dohodka moramo poravnati sredstva za osebne dohodke in skupno porabo ter ustvariti sklade, kot so poslovni sklad in rezervni sklad. Sredstva, izločena v poslovni sklad in rezervni sklad, predstavljajo akumulacijo delovne organizacije.

Za osebne dohodke smo namenili 46.463.541 din, kar predstavlja 19 odst. več kot v letu 1979 in 44 odst. plana za leto 1980.

Relativno nizek odstotek pri doseganju plana osebnih dohodkov je dosežen zaradi tega, ker smo planirali povišanje OD za celo leto, začeli pa smo izplačevati povišane OD s 1. 3. 1980.

Več za sklade

Za sklade smo namenili 37.931.118 din ali za 49 odst. več kot lansko leto in 86 odst. plana za leto 1980.

Ta podatek nam kaže na ugoden rezultat v I. polletju. Ker je I. polletje glede na vremenske razmere manj ugodno od II. polletja, je pričakovati v II. polletju izboljšanje poslovnega rezultata.

Ostane dohodka za sklade moramo tudi med letom začasno razporediti na ustrezne sklade. Tako smo za rezervni sklad namenili 2,5 odst. od dohodka, kar znaša 3.223.335 din ali za 40 odst. več kot v letu 1979 in 57 odst. plana za leto 1980, za poslovni sklad 26.503.348 din ali za 49 odst. več kot v letu 1979, za splošni del sklada skupne porabe 5.370.824 din in za stanovanjski sklad 2.833.609 din. Vsa sredstva, ki smo jih sedaj začasno namenili za sklade, ne ostanejo v delovni organizaciji, temveč je potrebno ob koncu leta iz teh sredstev poravnati še obveznosti, ki predstavljajo vir investicij za širšo družbeno skupnost.

TOZD so različno uspešne

Iz povedanega sledi, da so letošnji gospodarski tokovi v celoti pozitivno vplivali na dosežene rezultate. Ker so v naši delovni organizaciji zapopadene različne dejavnosti, so rezultati po TOZD različni. Bolj ugodni rezultati so v TOZD „Gozdarstvo“ v družbenem sektorju, nekoliko slabši pa so v zasebnem sektorju in pri TOZD „Gradnje“. V zasebnem sektorju so neugodne vremenske razmere v začetku leta povzročile precejšen izpad pri sečnji in odkupu lesa, česar ne bo mogoče nadoknaditi do konca leta. Zato pričakujemo letos v zasebnem sektorju nekoliko slabše rezultate kot v preteklem letu. Te težnje bomo delno ublažili z večjim izvo-

(Nadaljevanje na 3. str.)

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO V OBDOBJU OD 1.1.1980 DO 30.6.1980 V PRIMERJAVI Z ISTIM OBDOBJEM PRETEKLEGA LETA IN PLANOM ZA LETO 1980

Zap. št.	Elementi	Doseženo od 1.1.-30.6.79	Plan 1980	Doseženo od 1.1.-30.6.80	I n d e k s	
					dos.80/79	dos.80/plan
1.	Celotni prihodek	189.721.738,44	415.359.510,00	223.158.915,99	118	54
2.	Materialni stroški	86.760.551,19	162.596.856,00	81.507.696,50	94	50
3.	Amortizacija	4.986.696,00	11.981.181,00	5.913.447,00	119	49
4.	Dohodek	97.974.491,25	240.781.473,00	135.737.772,49	139	56
5.	Pogodb.in zakon.obvezn.	33.613.668,00	91.977.362,00	51.343.112,05	153	56
6.	Čisti dohodek	64.360.823,25	148.804.111,00	84.394.660,44	131	57
7.	Za osebne dohodke	38.895.378,75	104.789.235,00	46.463.541,80	119	44
8.	Za sklade skupaj	25.465.444,50	44.014.876,00	37.931.118,64	149	86
9.	Za rezervni sklad	2.297.184,25	5.652.981,00	3.223.335,45	140	57
10.	Za poslovni sklad	17.827.131,22	21.472.280,00	26.503.348,70	149	123
11.	Za skl.sk.por.-prosti del	3.087.839,28	10.602.261,00	5.370.824,84	174	51
12.	Za skl.sk.por.-stan.del	2.253.289,75	6.287.354,00	2.833.609,65	126	45
13.	Povpreč.štev.zaposl.kon.mes.	681	705	681	100	97
14.	Povprečni neto OD	6.753	8.352	8.379	124	100
15.	Izpl.sred.sk.por.-prosti del	4.465.856,95		4.213.473,80	94	

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO V OBDOBJU OD 1.1.1980 DO 30.6.1980

Zap. št.	Elementi	SKUPAJ GG	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRNOŠNJICE	TOZD ČRNOVELJ
1.	Celotni prihodek	223.158.915,99	26.285.473,95	36.657.357,30	33.495.891,20	19.602.396,35	18.438.989,20
2.	Materialni stroški	81.507.696,50	7.564.740,40	8.750.722,50	6.040.890,65	5.879.165,75	4.934.014,10
3.	Amortizacija	5.913.447,00	1.032.366,00	983.626,00	1.150.930,00	963.982,00	865.842,00
4.	Dohodek (1-2-3)	135.737.772,49	17.688.367,55	26.923.008,80	26.304.070,55	12.759.648,60	12.639.133,10
5.	Pog.in zak.obvezn.	51.343.112,05	5.875.507,85	9.377.240,80	11.972.165,60	5.593.498,20	4.148.314,80
6.	Čisti doh.(4-5)	84.394.660,44	11.812.859,70	17.545.768,00	14.331.904,95	7.166.150,40	8.490.818,30
7.	Za osebne dohodke	46.463.541,80	6.316.721,75	7.083.501,35	7.332.888,05	5.811.358,25	5.730.755,45
8.	Za skl.(skup.)(6-7)	37.931.118,64	5.496.137,95	10.462.266,65	6.999.016,90	1.354.792,15	2.760.062,85
9.	Izguba	-	-	-	-	-	-
10.	Za rezervni sklad	3.223.335,45	442.209,20	673.075,20	657.601,75	318.991,20	315.978,30
11.	Za poslovni sklad	26.503.348,70	3.817.143,40	8.620.279,35	5.130.099,95	52.146,40	1.424.785,05
12.	Za skl.skup.por.(pr.del)	5.307.824,84	815.611,10	754.889,00	770.063,00	639.224,45	653.870,55
13.	Za skl.skup.por.(st.del)	2.833.609,65	421.174,25	414.023,10	440.452,20	344.430,16	365.428,95
14.	Povpr.št.zap.kon.meseca	681	108	99	106	86	96
15.	Povprečni neto OD	8.379	7.802	8.268	8.685	8.159	7.709

Zap. št.	Elementi	TOZD GRADNJE	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOVELJ	TOK TREBNJE	DSSS
1.	Celotni prihodek	7.681.534,10	37.922.259,50	22.106.946,90	11.702.104,45	9.265.963,04
2.	Materialni stroški	3.029.930,15	23.529.825,75	13.556.088,50	6.074.283,30	2.148.035,40
3.	Amortizacija	421.334,00	56.328,00	36.624,00	79.239,00	313.576,00
4.	Dohodek (1-2-3)	4.229.269,95	14.336.105,75	8.514.234,40	5.548.582,15	6.804.351,64
5.	Pogod.in zakon.obvezn.	1.079.136,05	5.908.555,50	4.633.847,30	2.139.815,45	615.030,50
6.	Čisti dohodek (4-5)	3.141.133,90	8.427.550,25	3.880.387,10	3.408.766,70	6.189.321,14
7.	Za osebne dohodke	2.335.381,35	3.121.877,00	2.052.923,85	1.597.596,90	5.080.537,85
8.	Za sklade (skup.) (6-7)	805.752,55	5.305.673,25	1.827.463,25	1.811.169,80	1.108.783,29
9.	Izguba	-	-	-	-	-
10.	Za rezervni sklad	105.506,75	358.402,65	212.855,85	133.714,55	-
11.	Za poslovni sklad	313.540,80	4.477.636,90	1.269.787,40	1.397.929,45	-
12.	Za skl.skup.por.(prosti del)	253.004,95	285.553,05	224.368,00	166.563,20	806.877,54
13.	Za skl.skup.por.(stanov.del)	133.700,05	184.080,65	120.452,00	107.962,60	301.905,75
14.	Povpr.štev.zaposl.kon.meseca	33	39	31	25	58
15.	Povprečni neto OD	8.184	9.404	7.993	3.060	10.307

zom, ki je posebej zanimiv po devalvaciji dinarja v juniju 1980.

V družbenem sektorju TOZD „Gozdarstvo“ pričakujemo tudi v drugi polovici leta dobre poslovne rezultate. TOZD Gradnja ureja svoje poslovanje pri gradnji gozdnih cest v glavnem s cenami, ki jih doseže v okvirju delovne organizacije. Ker so to investicijska sredstva, ni naš namen ustvarjati pri gradnji gozdnih cest akumulacijo, kot se ustvarja tam, kjer prevladujejo tržni pogoji. Zato bi morala TOZD Gradnje posvetiti več pozornosti drugim dejavnostim, ki pa lahko prinesejo več dohodka, svoje delo pri gradnji gozdnih cest pa čimbolj racionalizirati.

S 1. 7. 1980 se je gozdnemu gospodarstvu Novo mesto priključila TOZD „Vrtnarstvo“ iz Novograda Novo mesto. To pomeni, da bomo v bodoče izdelovali periodične obračune in zaključne račune tudi za TOZD „Vrtnarstvo in hortikultura“ pri nas. O rezultatih, ki bodo doseženi v tej TOZD, vas bomo obvestili že v periodičnem obračunu od 1. 1. 1980 do 30. 9. 1980.

MILAN DRAGIŠIČ,
dipl. oec.

Prihaja čas, ko bomo zavest dokazovali samo z delom

Tozd Gozdarstvo Straža: prizadevno gospodarjenje v prvem polletju 1980 — Dobra priprava dela daje višjo storilnost — Temeljna organizacija v Straži pričakuje tudi v drugem polletju, da bodo njeni delavci kos zaostrenim gospodarskim razmeram samo s prizadevnim delom slehernega med njimi!

Prvo polletje letošnjega poslovnega leta je za nami. Ugoden rezultat je sad solidnih tržnih in dohodkovnih povezav, višje storilnosti in dobre priprave dela.

V izkoriščanju gozdov smo dosegli 49 odst. plana. Posekali smo 57 odst. iglavcev, 53 odst. tehnike listavcev in 27 odst. prostorninskega lesa. Gojenje gozdov smo presegli za 7 odst., izdelava tramov je malo pod polletnim planom, odprema lesa ga presega za 10 odst.

Dohodek je v primerjavi s planom za 1980 leto dosežen 52 odst., materialni stroški pa le 32 odst. Materialni stroški so manjši od predvidenih, ker smo izdelali manj prostorninskega lesa, ker smo popravili manj cest in ker nismo uredili nakladalne klančine na odpremni skladišču. Manj kot smo

načrtovali smo širili ceste in gradili gozdne vlade, pa tudi stroški za stroje pri spravlju so manjši. Amortizacija je porasla za 17 odst. v primerjavi z lanskim obračunskim obdobjem.

Dohodek — priznanje za rezultate dela z družbenimi sredstvi izraženo v denarju, je dosežen 65 odst. nasproti planski obvezi, ki je vgrajena v družbeni dogovor. Porast dohodka v primerjavi z lanskim polletjem znaša 184 odst. Visok porast dohodka bo z ozirom na predhodne ugotovitve o izpadih porabe denarja za vzdrževanje in razne razširitve težko zadržati do konca leta. Ta nova vrednost je materialna osnova za odločanje o pogojih in

rezultatih oela oziroma vir za zadovoljevanje skupnih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter za razširitev materialne osnove dela in rezerve.

Temeljna organizacija je ustvarila 26.923.008 din dohodka. Pokrite so pogodbene in zakonske obveznosti, ki znašajo 9.377.240 din. Tako znaša čisti dohodek za obračunsko polletje 17.545.768 din. V teh sredstvih je 7.083.501 din za osebne dohodke, kar znaša 28 odst. več kot v lanskem polletju. Za sklade je izločenih 10.462.266 din. Rezervni sklad znaša 673.075 din, za poslovni sklad ostane 8.979.168 din. Iz poslovnega sklada je oblikovan sklad skupne porabe v višini 396.000 din in del sklada skupne porabe za stanovanjsko izgradnjo 414.023 din.

Kljub ugodnemu rezultatu pa so glede na zaostrene gospodarske razmere še naprej potrebni kar največji napor slehernega delavca. Prihaja čas dokazovanja zavesti z delom.

IZDATKI, KI SO OMEJENI V LETU 1980
PO ZVEZNEM ZAKONU

Zap. št.	Elementi	Določ. znesek za leto 1980	Porabljen od 1.1. do 30.6.80	Indeks
1.	Izdat. za reklamo in prop. po sred. javnega obveščanja	110.000,00	22.643,10	21
2.	Drugi izdat. za rekl. in prop.	39.792,10	300,00	1
3.	Reprezentanca	86.476,50	49.235,85	57
4.	Izdat. za intelekt. storitve	-	-	-
5.	Izdat. po pogodbah o delu	148.575,30	88.783,30	60
6.	Izdat. za avtorski honorar	150.829,25	108.088,60	72
7.	Dnevnice za služb. potov. v Jugoslaviji in tujini	173.324,30	72.194,15	42
8.	Kilometrini, prevoz. stroški v Jugoslaviji in tujini	442.549,05	172.823,60	39

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

PREGLED OBRÄUNANE IN PORABLJENE BIOLOŠKE AMORTIZACIJE V I. POLLETJU 1980

TOZD	Gozdnogoj. dela	Odkazilo	Urejanje	Skupaj	Obrac. biol. amortizacija	Razlika
TOZD NOVO MESTO	1.646.698,60	586.105,00	35.450,00	2.268.253,60	2.301.952,20	+ 33.698,60
TOZD STRAŽA	2.217.020,25	586.105,00	28.987,00	2.832.112,25	3.497.503,60	+ 665.391,35
TOZD POKUTRN	1.264.377,30	586.105,00	29.983,00	1.880.465,30	6.030.658,75	+ 4.200.193,45
TOZD ČRMOŠNJICE	1.396.421,00	586.105,00	34.906,00	2.017.432,00	3.215.497,15	+ 1.198.065,15
TOZD ČRNOMELJ	1.826.990,80	586.105,00	151.682,20	2.564.778,00	1.846.103,60	- 718.674,40
TOZD TREBNJE	533.100,20	39.360,00	-	572.460,20	249.021,10	- 323.439,10
SKUPAJ DRUŽB. SEK.:	8.884.608,15	2.969.885,00	281.008,20	12.135.501,35	17.190.736,40	+ 5.055.235,05
TOK NOVO MESTO	1.803.113,70	1.203.200,00	162.287,00	3.168.600,70	4.063.254,85	+ 894.654,15
TOK ČRNOMELJ	2.528.226,40	702.520,00	858.070,50	4.088.816,90	2.992.193,50	- 1.096.623,40
TOK TREBNJE	511.922,50	409.600,00	51.890,00	973.412,50	1.065.669,25	+ 92.256,75
SKUP. ZAS. SEKTOR:	4.843.262,60	2.315.320,00	1.072.247,50	8.230.830,10	8.121.117,60	- 109.712,50
SKUP. DRUŽB. IN ZASEBNI SEKTOR:	13.727.870,75	5.285.205,00	1.353.255,70	20.366.331,45	25.311.854,00	+ 4.945.522,55

Rdeče srce zmanjšuje tehnično uporabnost bukovine (foto Jernej Piškur).

Da bi bili tudi v drugem polletju če ne bolj vsaj toliko uspešni kot v prvem. Z vestnim delom dokazujemo svojo zavest!

JERNEJ PIŠKUR,
dipl. ing.

Na Poljskem so dosedaj pognojili 1,2 milijona hektarov gozdov, predvidevajo pa da jih bodo v prihodnjih petih letih še 1 milijon hektarov. Namen gnojenja ni samo povečanje prirastka, temveč tudi povečanje odpornosti gozdov proti škodljivim vplivom industrije.

Ta mesec na TOZD Gozdarstvo Črmošnjice: obračun potrjen

29. 7. 1980 je zbor delavcev razpravljajal o poslovnem uspehu TOZD Gozdarstvo Črmošnjice in celotne delovne organizacije za obdobje od 1. 1. 1980 do

30. 6. 1980. Zbor je po razpravi polletni obračun potrdil.

Poslovni uspeh za polletje je prikazan v tabeli:

Elementi	Doseženo	Plan	Doseženo od	Indeks	
	1.1.-30.6.79		1.1.-30.6.80	dos. 80/79	dos. 80/plan
Cel. prih.	17.483.513,94	42.108.614,00	19.602.396,35	112	47
Material.str.	6.758.534,05	9.171.964,00	5.879.165,75	87	64
Amortiz.	848.772,00	1.935.008,00	963.582,00	114	50
Dohodek	9.876.207,89	31.001.642,00	12.759.648,60	129	41
Pog.in zak.ob.	3.874.432,95	12.720.930,00	5.593.498,20	144	44
Čisti doh.	6.001.774,94	18.280.712,00	7.166.150,40	119	39
Za oseb.doh.	4.679.744,05	12.668.600,00	5.811.358,25	124	46
Za skl.skup.p.	1.322.030,89	5.612.112,00	1.354.792,15	102	24
Za rezer.skl.	246.905,20	775.025,00	318.991,20	129	41
Za posl.skl.	555.396,24	2.960.763,00	347.370,85	63	12
Za skl.sk.por.	252.000,00	1.116.208,00	344.000,00	137	31
Za skl.sk.por.	267.729,45	760.116,00	344.430,10	129	45
Popr.št.zap.	84	85	86	102	101
Popr.neto OD	6.697,00	8.375,00	8.159,00	122	97
Izpl.sr.sk.por.	525.956,30		351.208,80		63

Prav tako je razpravljajal o polletnem obračunu tudi delavski svet TOZD, ki je razen tega razpravljajal tudi o posameznih fazah dela in stroških, ki bremenijo posamezna dela.

Delavski svet je polletni obračun potrdil, hkrati pa poudaril pomen ustalitvenega programa in delovnih obveznosti.

Člani delavskega sveta so se seznanili s temelji družbenega plana občine ter z obveznostmi TOZD do skupščine in krajevne skupnosti.

Predsednik delegacij je delavskemu svetu poročal o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti za obdobje 1981 - 1985.

Na zboru delavcev je bil potrjen samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju in družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka med delovnimi organizacijama GG Novo mesto in LIK Savinja Celje.

TOZD Gozdarstvo Črmošnjice je skupaj z razvojnotehnično službo izvršil delitev revirjev na podlagi normativov, ki jih je pripravila razvojnotehnična služba DO. Tako so sedaj na TOZD 3 revirji in sicer: revir Črmošnjice, Komarna vas in Resa. Vsak revir ima revirnega vodjo in delovodjo. Delavski svet je razpravljajal o novi organizaciji in potrdil novo razdelitev, ki bo opravljena v avgustu.

Ugotovljeno je, da je obveščanje članov kolektiva dokaj dobro. Obveščanje poteka ustno, preko oglasne deske in preko Dolenjskega gozdarja. Razen omenjenega ima TOZD naročeno tudi Delavsko enotnost, za delavce iz Bosne pa dnevni časopis Vjestnik. Za prispevke za Dolenjski gozdar sta bila na delavskem svetu zadolžena vodja TOZD in predsednik sindikalne organizacije.

Na Resi zaključujejo z ureditvijo bivše logarnice, kjer bodo imeli delavci GG Novo mesto in Novolesa svoj dom oddiha.

J. Š.

Umrl je Jože Uršič

Po dolgotrajni in zahrbtni bolezni nas je v 58. letu življenja zapustil Jože Uršič. Odšel je tiho, kakršna je bila tudi njegova narava. Žalostna novica o njegovi smrti nas je presenetila na delu, ko so sredi poletnega dne brnele motorne žage v gozdovih Roga in Brezove rebri, ko so na odpremnem skladišču nakladali les in rezkali trame na obtesovalnici.

Svojo delovno dobo je začel že kot otrok, ki je bistro in z veseljem opazoval rezi žaginih listov. Pri očetu si je pridobil znanja in izkušenj ter za njim tudi prevzel delo, ki ga je opravljal 40 let, vse do upokojitve v lanskem oktobru. Z vestnim delom in skromnostjo je premagal vse ovire, na katere je naletel na svoji poti, premagal težavne naloge, ki jih je porajala obnova porušene Jugoslavije, ter vedno nove in nove zahteve po žaganem lesu.

S solzami v očeh se je lani poslavljajal od nas, od žage, kjer je pustil svojo mladost, vse svoje življenje, znanje in moč.

Samo slabega pol leta je užival zasluženi pokoj, pa še tedaj se je boril z zahrbtno boleznijo, ki ji pa ni bil kos.

Sodelavci se ga bomo vedno spominjali kot pridnega, tihega

žagarja v Luknji, vedno skromnega in zahtevnega le tedaj, kadar je zmanjkovalo hlodovine na žagi.

Naj mu bo lahka domača zemlja!

JOŽE KASTELIC

Bolezni v prvem polletju

Za bolezni je bilo v prvem polletju v bruto zneskih izplačano povprečno na enega delavca:

v TOZD Podturn	2.916 din
TOK Trebnje	2.813 din
TOZD Črmošnjice	2.296 din
TOZD Straža	2.252 din
TOZD Črnomelj	1.926 din
TOZD Novo mesto	1.794 din
TOK Črnomelj	1.464 din
TOK Novo mesto	1.381 din
TOZD Gradnje	1.247 din
DSSS	840 din

Zdravstveno varstvo je dragocena pravica delavcev, ki izvira iz dela. Sreča, da ga imamo, kadar zbolimo. Narobe pa je, kadar ga neupravičeno izkoriščamo.

Medtem ko na zemlji gladuje več kot pol milijarde ljudi, se za oboroževanje porabi na leto okrog 450 milijard dolarjev. Pomoč deželam v razvoju znaša komaj 20 milijard dolarjev.

Franc Vidmar je vesten miner, zaposlen pri TOZD Gozdarstvo Straža. Na sliki: priprava za miniranje na gozdni vlaki (foto Jernej Piškur).

KAKO SMO GOSPODARILI

v primerjavi s planom v prvi polovici leta 1980 na TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice

TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice je posekal: 3623 m³ lesa iglavcev, 8108 m³ tehničnega lesa listavcev, 2177 m³ drv, 13.159 m³ vseh sortimentov ali 52 odst. plana. Stroške po fazah del pa smo dosegli tako:

I. FAZA:

sortiment	planirani str. din	doseženi str. din	% dos. str.
iglavci	100,68	100,87	100
listavci	97,96	83,02	84
drva	118,08	92,46	78

II. faza:

iglavci	211,08	191,49	90
listavci	278,02	209,00	75
drva	251,52	171,20	68

Zmanjšanje stroškov pri sečnji in spravilu lesa je doseženo zaradi novega načina dela, pri čemer izdelujemo daljše sorte in goli, kar ima za

spravilu (večja masa v enem kosu).

Stroški traktorjev na obratovno uro in porabljen čas za 1 m³ spravljene lesa:

Traktor	sprav.ur	m ³	ure/m ³	plan.str.din/uro	real.str.	%
IMT I	542	1192	0,45	218,00	282,10	129
IMT II	543	979	0,55	218,00	389,20	178
IMT III	566	1272	0,44	218,00	319,45	146
IMT IV	494	1149	0,43	218,00	343,50	157
IMT V	643	1431	0,45	218,00	209,15	96
IMT VI	624	1407	0,44	218,00	268,10	123
IMT VII	179	521	0,34	218,00	179,65	82

Iz razpredelnice je razvidno, da so traktorji porabili od 43 do 55 stotin ure za spravljen m³ lesa, kar je odvisno od terenskih razmer. V primerjavi s planskimi stroški na obratovno uro pa je dosežen pravi polom, saj je iz razpredelnice razvidno, da so doseženi oziroma preseženi stroški od 82

odst. pa vse do 178 odst. Tako velike razlike med posameznimi traktorji pa nikakor niso upravičene, čeravno je stroške največ presegel eden od starejših traktorjev.

Stroški kamionskih prevozov v primerjavi s planom po tkm:

kamion	tkm	m ³	stroški	plan str.po tkm	str.po tkm	%
FAP	72638	2468	371.514,65	4,08	5,11	125
Mag.I.	145954	5181	458.409,45	4,08	3,14	77
Mag II	163922	5448	436.933,70	4,08	2,67	65
Skupaj	382514	13097	1266957,80	4,08	3,31	81

Pri kamionskih prevozih je učinek precejšen, posebno pri novejših kamionih, ki so tehnično mnogo bolj opremljeni. Narobe pa je, da normativi še sedaj niso prikrojeni za novejša kamione. Kljub temu, da smo dobili prvi kamion Magirus že

pred štirimi leti, še vedno uporabljamo normative za FAP, zaradi česar je OD med enim in drugim šoferjem skoraj v razmerju 1 : 2.

Primerjalni stroški avtomobilov za osebne prevoze po prevoženih kilometrih:

Prev.sred.	Prevoženi km	Plan.str./km	Dejanski str./km	%
Avtobus	6243	20,41	15,60	76
Kombi 360-34	7757	6,77	10,30	152
Kombi 247-63	4200	6,77	8,15	120
Kombi 245-13	1853	6,77	9,72	143

Iz pregleda je razvidno, da so stroški manjši od načrtovanih samo pri avtobusu. Kombiji presega planirane stroške za 20 do 52 odst., s čemer se ne moremo strinjati. Na te stroške

bomo morali biti posebno pozorni in poskrbeti bo treba za smotno uporabo teh vozil. Primerjava stroškov gozdnogojitvenih del s planiranimi:

Gojitv. dela	Količina	Stroški	Planirani stroški po enoti	Dejan.str. po enoti	%
Priprava tal	11.26 ha	93.106,55	9.012,90	8.268,80	91,74
Pogozdovanje	2,30 ha	43.085,70	21.456,70	18.732,90	87,30
Dognojevanje	11.00 ha	14.894,15	2.339,10	1.354,00	58
Obžetev sadik	34.50	82.130,75	2.319,15	2.380,60	103
Čišč. kultur	9.20	37.255,85	3.281,70	4.049,55	123
Redčenje I	24.90	105.461,50	6.066,35	4.235,40	70
Redčenje II	2.30	3.986,45	1.733,00	1.733,25	100
Slučajni prip.	130,00 m ³	5.961,15	65,15	45,85	70
Ostala var.dela	48 ur	1.497,95	56,30	31,20	55,42

Pri večini gozdnogojitvenih del so doseženi stroški nižji od načrtovanih. Tudi pri obžetvi in čiščenju pa se bodo stroški do konca leta verjetno izravnali s predvidenimi.

V celoti ugotavljamo, da so stroški v proizvodnji manjši od planiranih. To pa nas ne sme

uspavati, temveč nas mora spodbujati k še boljšim uspehom. Uvajati moramo še naprej nove načine dela, varčevati pri vsakem dinarju, okrepiti kontrolo pri opravljanju posameznih del in nalog in smotno uporabljati družbena sredstva. ERNEST HALER

Anton Škufca (TOZD Gozdarstvo Straža) pripravlja motorno žago (foto: Jernej Piškur).

Mladinska delovna brigada Jože Slak – Silvo je bila v Bohinju zelo uspešna

Delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto je s sklepom sprejel pokroviteljstvo nad medobčinsko delovno brigado, ki je nosila ime po narodnem heroju Jožetu Slaku–Silvotu in ki je sodelovala na mladinski delovni akciji v Bohinjski Bistrici. Brigada je bila sestavljena iz mladink in mladincev občin Novo mesto, Črnomelj in Trebnje in je štela 40 brigadirjev, ki so na tritedenski akciji kopali jarek in polagali cevi za vodovod in kanalizacijo za novi mladinski dom. Delo so opravljali na zelo težavnem terenu, vendar pa, kot bomo videli, zelo uspešno s pravo brigadirsko zagnanostjo, pri čemer pa niso pozabili tudi na družabno brigadirsko življenje, ki je spremljevalec vsake take akcije.

Že ob obisku brigade, ki so se ga razen predstavnikov gozdnega gospodarstva Novo mesto udeležili tudi predstavniki organizatorjev, to je medobčinskih družbenopolitičnih organizacij, smo se prepričali, da je brigada resnično dobra. Z brigadirji smo se seznanili na trasi ob njihovem delu. Kljub vročini in težkemu terenu so delali zelo zagnano. Povedali so nam, da so na udarni dan dosegli kar 195 odst. norme, takoj naslednji pa celo 209 odst. norme. Taki dosežki so resnično vredni vsake pohvale in kažejo na izjemno voljo do dela. Njihovi naporji so bili vidni na njihovih rokah, ki so bile polne žuljev, vendar pa nihče od brigadirjev zaradi tega ni šel

Mnogi niso verjeli, kaj zmorejo mlade, zagnane roke in vneta srca – dela pa krasijo napore mladih: novi vodovodi, ceste, kanali, urejeni bregovi rek in še in še...

„na bolniško“. Kljub žuljem so vsi delali na trasi in nam zagotavljali, da je delo za žulje najboljše zdravilo.

Po kosilu smo se skupaj z brigadirji zbrali v bližnjem gozdu na pomenku o njihovem delu in življenju. Povedali so nam, da je brigada zelo dober kolektiv, ki ga združuje težko delo ter dobri prijateljski odnosi, kar je temelj njihovim delovnim uspehom.

Brigadirji so imeli osemurni delovnik na trasi. V popoldanskem času pa se je vsak izmed brigadirjev ukvarjal z neko interesno dejavnostjo. Največje uspehe v družabnem življenju so dosegali v kulturi, športni in idejnopolični dejavnosti. S ponosom so nam povedali, da so vsi brigadirji člani ZSMS kot tudi, da je med njimi kar sedem brigadirjev članov ZK. Razen stenskega časopisa, ki je bil spremljevalec njihovega vsakdanjega življenja, so tiskali tudi brigadni bilten, ki je z dobrimi sestavki pestril brigadirsko življenje in jih informiral o dogajanjih na akciji. Ob večerih so se sestajali ob tabornem ognju na brigadnih večerih. Recitacije, skeči, pesmi in pogovori so te mlade ljudi privlačevali z močjo, ki se ji kljub utrujenosti niso mogli upreti.

Brigadirji so se zanimali tudi za delo gozdarjev, za dejavnosti naše delovne organizacije, kot tudi za uspehe in neuspehe občin, oz. če na kratko rečem, za celotno družbeno dogajanje v dolenski regiji. Z odgovori, ki so jih dobili, so bili zadovoljni, pri čemer niso pozabili poudariti, da si mladina takšnih odkritih pogovorov želi, saj se čuti kar prevečkrat odtujena od tega dogajanja.

Ob slovesu, ki seveda ni minil brez brigadirskega „ZDRAVO“, so nam obljubili, da se bodo ob vrnitvi lahko pohvalili z resničnimi delovnimi uspehi, s katerimi se bodo tudi najlepše oddolžili za zaupanje, ki jim je bilo dano s tem, da so se lahko udeležili akcije.

Ko smo se v soboto, 9. 8. 1980 zopet srečali na zaključku akcije v Podturnu, kjer sta jim direktor gozdnega gospodarstva Novo mesto Jože Petrič in vodja TOZD „Gozdarstvo“ Podturn Slavko Klančičar predstavila našo delovno organizacijo, smo se prepričali, da obljube brigadirjev ob obisku niso bile le prazne besede. S ponosom so nam povedali, da je brigada za svoje uspešno delo prejela „trak akcije“ kot najboljša brigada v izmeni, da je kar 12 brigadirjev postalo udarnikov in so bili nagradjeni z značkami „udarnik“ in da je tudi večina ostalih brigadirjev dobila priznanje. Takih uspehov smo lahko resnično veseli in lahko brigadirjem za dosežene uspehe iskreno čestitamo. Lahko smo ponosni, da smo bili pokrovitelji brigade, ki je dosegla tako lepe uspehe.

Pri tem moram povedati, da je brigada, ki nosi ime Jožeta Slaka–Silvota, bila prvič na akciji že leta 1947 in sicer na akciji Šamac–Sarajevo. Za delo

ZA SEDEM SUHII LET

Šest do sedem tisoč kilogramov smrekovega semena iz izbranih semenskih sestojev bomo nabrali letos na območju GG Novo mesto. Iz teh storžev bomo pridobili 180 do 210 kg semena, kar bo zadostovalo za sedem suhih let, ki bodo verjetno sledila letošnjemu zelo obilnemu obrodu semena. Za potrebe podjetja Semesadika Mengeš pa bomo zbrali tudi sto do dvesto kilogramov bukovega žira.

Junakom boja so v letih obnove in socialistične izgradnje sledili junaki dela, saj pomeni vsak kubik izkopane in premetane zemlje novo delovno zmago, na kakršnih temeljih naša sreča in bodočnost. Spoštovanje do dela in vključevanje vanj sta med glavnimi vrlinami mladinskih delovnih brigad.

Malce zasanjan, morda samo hudomušen pogled – pa pridne roke, le kdo je ne bi bil vesel, mlade brigadirke! (Foto: Tone Stojko)

na tej akciji je bila brigada odlikovana z redom dela z zlatim vencem. To je edina brigada v Jugoslaviji, ki si je pridobila to visoko odlikovanje. Tudi zaradi tega smo lahko ponosni na letošnje brigadirje, saj so dokazali, da so sposobni trdno delati ter tako ohranjati tradicije iz izgradnje nove Jugoslavije.

Še enkrat smo se lahko prepričali, da je za brigadirje najtežji del delovne akcije – slovo. Tudi v Podturnu je bilo tako. Brigadirji niso skrivali solz, stiski rok in objemi ob slovesu so bili krepki in dolgi. Ob zadnjem zboru brigade in brigadirskem „ZDRAVO“ ob slovesu so brigadirji obljubili, da se naslednje leto spet dobijo na naslednji akciji v polnem številu. S svojim delom in dosežki so nas prepričali, da tako tudi bo.

JOŽE KOVAČIČ

Udeleženci sestanka gojiteljev so opazovali delo z motorno čistilko in razpravljali o uporabnosti novega stroja (foto Janez Penca).

Gozd – kmetova „tovarna“

Težav v kmetijstvu pritiskajo tudi na gozdove v zasebnem sektorju – V gozd ne le takrat, ko trenutno zmanjka denarja! Z njim naj bi kmet opletenil svoje delo, za to pa je potrebno dolgoročno načrtovanje, ki daje trajne dohodke.

Težko je oceniti vse koristi, ki jih ima človeštvo od gozda, še težje jih je razvrstiti po pomembnosti. Od urejanja biološkega ciklusa in ravnotežja v smislu obnove kisika, pa preko nepogrešljivih vplivov na podnebne razmere do čudežnih zmožnosti gozda, da sončno energijo kemično veže z mrtvo naravo v obliki lesa. Seveda je tu še mnogo drugih koristi kot so gozdni sadeži, rekreacija in ostalo, vendar so manjšega pomena.

V dobi vse občutnejšega pomanjkanja, predvsem uporabe kemične energije, med katero prištevamo tudi les, pa seveda tudi nič manjšega pomanjkanja surovin za predelavo, je nujno, da racionaliziramo porabo in pospešimo proizvodnjo te snovi. Ni slučajno, da naša družba ni prepustila gozdove neurejenemu izkoriščanju. Zakon o gozdovih, ki je izšel leta 1974, predpisuje enotno gospodarjenje z gozdovi ne glede na lastništvo, medtem ko zakon o združenem delu določa, da je vsak plačan po vložnem delu. To sta dva pomembna dokumenta, po katerih smo uskladili tudi vse

samoupravne akte. Težave nastanejo v praksi. Javna, vsem dobro znana resnica je, da se v gozdovih, na katerih je zasebna lastninska pravica, ne gospodari niti približno tako kot v družbenih gozdovih, čeravno ne moremo trditi, da je tudi tu vse idealno.

V zasebnih gozdovih se pojavljata predvsem dve večji

napaki gospodarskega značaja. Z izkoriščanjem premalo posegamo predvsem po manj vrednih sortimentih, medtem ko je sečnja najboljšega drevja znatno prevelika. Na ta način ostaja v gozdu preveč prirastka, ki pa zaradi napačnih posegov količinsko in kvalitativno propada. To seveda ni v skladu s trajnimi gozdnogospodarskimi cilji in je v nasprotju z gospodarnostjo nasploh.

Vprašam se, kje so vzroki za tako stanje. Verjetno jih je več. Zaprtost gozdov dviguje stroške pri vseh fazah izkoriščanja in

Na številnih gradbiščih – od Bihinja do juga Makedonije, od obal Jadranskega morja tja do prostranih žitnih polj Vojvodine in Banata je letos združevala brigadirje in brigadirke nova pesem mladih – Jugoslavija, Jugoslavija... (Foto Tone Stojko)

gojenja gozdov. Razdrobljena kmečka posest ovira načrtno gospodarjenje. Pomanjkanje delovne sile na kmetijah in v TOK, ki gospodari s temi gozdovi. Slednji tudi ni tehnično opremljen za uspešno izkoriščanje. Končno na TOK tudi primanjkuje strokovno tehničnega kadra, saj je sedem tehnikov za več kot 17.000 ha gozdov (velja za TOK gozdarstvo Črnomelj) odločno premalo. V glavnem so to stvarni vzroki in bi bile potrebne spremembe v kratkem času predrage.

Obstaja pa še nekaj drugih osebnih vzrokov, ki bi se jih z dobro voljo dalo odpraviti. Velika večina lastnikov gozdov smatra gozd kot rezervo v sili, kamor poseže takrat, ko mu je kmetijstvo v primanjkljaju ali pa se odloči za neko večjo investicijo. Seveda je to zelo kratkoročno in ozko načrtovanje, usmerjeno predvsem v reševanje trenutnih potreb. Zelo redki lastniki gozdov vidijo v svojem gozdu možnost dodatne zaposlitve, kjer bi se jim delo nekoliko počasneje, vendar bogato obrestovalo z večjimi in kvalitetnejšimi prirastki ter trajnimi dohodki, kar naj bi bil cilj gospodarjenja z gozdovi. Z višjo ceno takolimenovanih manj vrednih sortimentov je družba postavila možnosti, da se stanje delno izboljša, saj postajajo ti sortimenti tudi za posestnike čedalje zanimivejši.

Z dobrimi strokovnimi nasveti bi gozdarji lahko precej pripomogli, da bi v bodoče tudi kmet videl v svojem gozdu „tovarno“, kjer lahko oplemeniti svoje delo in ne le „banko“, kamor se bo obrnil, če mu trenutno zmanjka denarja. S tem bi se tudi v gozdovih, na katerih je lastninska pravica, približali tistemu, kar zahteva družba od nas. To so trajni in večji dohodki ter plačilo po vložnem delu.

ANGELBERT TESARI

Uspešni v dobavah za krško tovarno celuloze

Obveznosti do Tovarne celuloze „Djuro Salaj“ Krško, t. j. dobavo lesa, smo na TOZD Gospodarstvo že izpolnili s 84 odst. Kaže, da bomo plan presegli in tako deležni za vsak preseženi m³ lesa posebnega dodatka, kar pa niso mačje solze. Podvizajmo se!

F. P.

Poročilo o uresničevanju akcijskega načrta

Delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto je na seji 20. junija 1979 sprejel akcijski načrt za uresničevanje stališč republiškega sveta Zveze sindikatov. Načrt vsebuje enajst različnih nalog s področja družbenoekonomskih odnosov, kot so: pogoji za ustvarjanje in razporejanje dohodka, uveljavljanje načela delitve osebnih dohodkov po delu in svobodna menjava dela.

Posamezne naloge se glasijo:

1. analiza plana pridobivanja in razporejanja dohodka (spremembe za leto 1979 — dohodek, čisti dohodek, OD, akumulacija, skupna poraba);
2. ureditev dohodkovnih odnosov z lesno industrijo in trgovino;
3. ureditev dohodkovnih odnosov med TOZD;
4. ureditev odnosov svobodne menjave dela med TOZD v sestavi GG in družbenopolitičnimi skupnostmi in SIS;
5. ureditev odnosov svobodne menjave dela med TOZD in skupnimi službami;
6. razvid del in nalog;
7. osnove in merila za nagrajevanje delavcev v proizvodnji in DSSS;
8. nagrajevanje na osnovi inventivne dejavnosti;
9. nagrajevanje na osnovi minulega dela;
10. uresničevanje načela solidarnosti med TOZD na področju OD in skupne porabe (zagotovitev socialne varnosti delavcev);
11. izračunavanje dohodka izjemnih ugodnosti in njegova razporeditev.

Za vsako nalogo so bili imenovani nosilci naloge in posamezni člani skupin. Določeni so bili tudi roki za izvedbo posamezne naloge.

Po preteku enega leta od časa sprejema akcijskega načrta ne bi mogli zaključiti, da so posamezne naloge v celoti opravljene iz več razlogov. Pomemben razlog je predvsem značaj opredeljenih nalog. Naloge so dolgoročnega pomena in se morajo trajno dograjevati in izpopolnjevati.

Znano nam je, da je sistem urejanja družbenoekonomskih odnosov v TOZD in izven TOZD zelo zahtevno delo in se enkratna rešitev ne more sprejeti za nedoločen čas. Enkratne rešitve brez možnosti razvoja bi celo ovirale razvoj samoupravnih odnosov in uresničevanje zakona o združenem delu.

Ali smo zadovoljni z doseženim napredkom?

Z analizo opravljenih nalog akcijskega načrta bi morali predvsem ugotoviti, ali smo dosegli določen napredek v

razvoju družbenoekonomskih odnosov v delovni organizaciji in izven nje in oceniti, ali je ta napredek zadovoljiv. Opredeliti moramo pomanjkljivosti in oblikovati predloge za hitrejše reševanje nekaterih nalog akcijskega načrta. Naloge so bile reševane več ali manj v okviru danih možnosti. Tako je reševanje dohodkovnih povezav med TOZD izven delovne organizacije odvisno od zunanjih vplivov. Vendar smo dosegli na tem področju določene rezultate, kot n. pr. z Novolesom in s Celulozo Krško. Dohodkovna povezava v delovni organizaciji je izpeljana za tesalnico v Straži in pripravljamo jo za žago Poganci. Nekateri TOZD v delovni organizaciji se premalo zavedajo obveznosti, ki jih prinašajo dohodkovne povezave. Pozaobljajo, da rezultati nastajajo s sodelovanjem pri ustvarjanju in s sodelovanjem pri delitvi. Konkreten primer je tesalnica Straža, za katero je več ali manj vsa skrb za nemoteno proizvodnjo na TOZD Straža; soudeležene TOZD si bolj prizadevajo pri „pravični“ raz-

delitvi ustvarjenega dohodka. Nakazani problem sicer ni predmet analize uresničevanja akcijskega načrta, smatramo pa, da ne moremo mimo dejstva, kako razumevamo naloge v dohodkovni povezanosti, ki zajemajo ustvarjanje in delitev skupaj ustvarjenega dohodka.

Svobodne menjave dela med TOZD in DSSS še nimamo zadovoljivo rešene in ni dosegla zadovoljnih rezultatov. Ta temelji predvsem na planskih predvidevanjih opravljanja del in nalog, rezultati dela DSSS pa so odvisni od seštevka rezultatov posameznih TOZD.

V minulem letu so bili sprejeti razvidi del in nalog. Sprejet je bil tudi sistem vrednotenja zahtevnosti del in nalog in v letošnjem letu smo v marcu prešli na nov način obračunavanja osebnih dohodkov. Ta temelji na opravljanju določenih del. Delovno uspešnost ugotavljamo za skupino del različno. Te skupine so: proizvodna dela, administrativno-tehnična dela in strokovna ter vodstvena dela.

Za proizvodna dela ugotavljamo količino dela z merjenjem oziroma z normativi. Količino dela ostalim dvem skupinam ugotavljamo z ocenjevanjem. V sprejemanju so normativi dela za strokovna in vodstvena dela tehničnega kadra za revirne gozdarje in delovodje. Normativi bodo pripomoček za izračun

števila delavcev in za ugotavljanje obsega dela pri delitvi osebnih dohodkov.

Inventivna dejavnost še ni vključena kot element pri delitvi osebnih dohodkov. To področje rešujemo še s posebnim pravilnikom, ki določa enkratno nadomestilo iz naslova materialnih izdatkov.

Osebnih dohodkov iz naslova minulega dela delimo po delovni dobi. Prehod na nov sistem je v gozdarstvu problematičen zaradi nerazčiščenega tretiranja bioloških naložb in naložb v ceste. Ceste imajo večkrat širši družbeni pomen in je vprašljivo gledanje na upravičenost gradnje samo iz ekonomskega vidika.

Solidarnost med TOZD imamo načelno rešeno s samoupravnimi akti, praktično pa rešujemo posamezne primere z dogovarjanjem. Primerov uspešnega dogovarjanja smo imeli v zadnjih letih veliko.

Dohodek izjemnih ugodnosti za gozdarstvo še ni opredeljen. Načelno rešitev pričakujemo od novega zakona o gozdovih.

Predlagamo, da naloge ostanejo trajne zaradi že omenjenih razlogov. Ob koncu letošnjega leta naj posamezna delovna skupina, ki je zadolžena za določeno nalogo, posreduje poročilo o poteku reševanja zastavljenih nalog.

RAZVOJNOTEHNIČNA
SLUŽBA

Za sedaj še prevladuje pri čiščenju nasadov v Jurenski gmajni ročno orodje (vejnik, srpični vejnik, srp in dr.). Na delu Pepca Šetina z dvema pridnima dijakinjama, ki v počitnicah nista samo počivali. (Foto Janez Penca).

Kje so naše devize?

Med delavci me večkrat kdo vpraša, kako je v naši delovni organizaciji z devizami, ki jih ustvarimo z izvozom lesa, pa jim ne znam odgovoriti. Vem, da veliko ne uvažamo, izvažamo pa precej. Kdo potem pravzaprav gospodari s preostalimi ustvarjenimi devizami in koliko zanje iztržimo? Upam, da nam bodo delavci iz komerciale to lahko pojasnili.

F. P.

Problematika deviznega poslovanja v letu 1980

Devizno poslovanje urejujejo predvsem zvezni zakoni, od katerih je najpomembnejši zakon o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino iz leta 1977. Po tem zakonu naj bi se tudi področje deviznega poslovanja urejalo samoupravno. Zato so vse republike in avtonomni pokrajini sprejele še

zakone o samoupravnih interesnih skupnostih za ekonomske odnose s tujino, na podlagi

Vprašanje in odgovor

katerih so ustanovljene republiške samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino (SISEOT). Delo republiških interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino se usklajuje v zvezni samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino SR Slovenije sprejema vsako leto samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz. Ta sporazum določa v skladu s plačilno projekcijo bilančnega in devizno bilančnega položaja republike, ter v skladu s planom ekonomskih odnosov s tujino

pogoje izvoza in uvoza oziroma način deviznega poslovanja.

Za tehnično izvedbo samoupravnega sporazuma je pooblašena Narodna banka SR Slovenije.

Na podlagi omenjenega samoupravnega sporazuma plačujejo temeljne organizacije:

- uvoz reprodukcijskega materiala,
- uvoz opreme,
- uvoz blaga široke potrošnje.

TOZD pridobi devizno pravico z ustvarjenimi devizami v izvozu in z združevanjem deviz. Po omenjenem samoupravnem sporazumu lahko TOZD razpolaga z 80 odst. ustvarjenih deviz. Ostale devize lahko uporabijo člani skupnosti, ki opravljajo dejavnosti širšega družbenega pomena.

Če se med letom ne uresničijo planirani plačilni bilančni odnosi republike, lahko SISEOT omeji pravico razpolaganja z ustvarjenimi devizami oziroma z združenimi devizami.

V naši delovni organizaciji se pojavljajo TOZD, ki izvažajo in TOZD, ki ne izvažajo. Tako TOZD in TOK „Gozdarstvo“ izvažajo predvsem sortimente, ki so dovoljeni za izvoz glede na potrebe lesne industrije. TOZD Gradnje ni izvoznik, potrebuje pa devize za oskrbo TOZD z motornimi žagami in rezervnimi deli za motorne žage. Z združitvijo avtoparka bodo pri TOZD Gradnje še prevozna sredstva s skladiščem rezervnih delov. Zato smo na ravni delovne organizacije sklenili samoupravni sporazum o združevanju deviznih sredstev, na podlagi katerega je možno prelivati devize v okviru delovne organizacije.

GG izvažajo preko izvoznikov, kar pomeni, da vso dokumentacijo, ki se nanaša na izvoz, ureja izvoznik. Našim TOZD plačujejo izvozniki blago v dinarjih, tako kot če bi ga prodali na domačem trgu. Po izvršenem deviznem prilivu nam izvozniki na posebej predpisanih obrazcih odstopajo devizne pravice. Mi te podatke dostavljamo poslovni banki, ki pa jih posreduje tudi Narodni banki SR Slovenije. Narodna banka SR Slovenije vodi evidenco za vsako delovno organizacijo o pridobljenih in porabljenih deviznih pravicah. Na podlagi pridobljenih deviznih pravic smo mi do začetka letošnjega leta odkupovali od poslovne banke ustrezne devize po uradnem tečaju ob vsakem deviznem plačilu. To pomeni, da je obstajal devizni trg, ki ga

je urejala Narodna banka Jugoslavije. Glede na velik devizni primanjkljaj naše države v preteklem letu je Narodna banka Jugoslavije morala opustiti v začetku leta 1980 devizni trg, kar pomeni, da si mora vsaka TOZD pridobiti devize sama. To je pomenilo za našo delovno organizacijo, da smo razpolagali z deviznimi pravicami, za same devize pa smo morali poskrbeti pri naših izvoznikih. Pri tem do sedaj ni bilo večjih težav. Težave so pri uvozu opreme, za katero moramo dobiti posebna soglasja republiških in zveznih organov ter od domačih proizvajalcev podobne opreme.

Nekoliko večje težave so v industriji, ki uvažajo surovine za nadaljno predelavo, nima pa ustreznega izvoza za kritje uvoza. To velja tudi za ostale panoge, ki nimajo izvoza, uporabljajo pa uvoženo opremo in rezervne dele za opremo. Zato je z omenjenim samoupravnim sporazumom možno združevati devizne pravice tudi med delovnimi organizacijami. Namen teh združevanj je poseševanje izvoza, kar pomeni, da mora uporabnik, ki nima dovolj lastnih deviz, z dodatnimi sredstvi spodbujati poslovnega partnerja, da več izvažajo, da ustvari s tem več deviz za svoje potrebe in za morebitno združevanje. Zaradi tega delovne organizacije sklepajo samoupravne sporazume o združevanju deviznih sredstev. Tudi naša delovna organizacija je letos začela sklepati samoupravne sporazume o združevanju deviznih sredstev. Do sedaj smo sklenili take sporazume s podjetjem TAM Maribor, s Pionirjem Novo mesto in s HIDROTEHNIKO Ljubljana. To pomeni, da je potrebno naše poslovanje usmeriti v čimvečji izvoz, ki je spodbujen na eni strani z razvrednotenjem dinarja, na drugi strani pa z združevanjem deviznih sredstev, ki nam prinaša tudi dodatni dohodek, v industriji pa odpravlja zastoje pri proizvodnji zaradi pomanjkanja uvoženih surovin ali rezervnih delov za sprotno vzdrževanje opreme.

V zadnjem času se posvetujemo po vseh regijah v SR Sloveniji kako pospešiti izvoz, ker je le-to pogoj za nujno potreben uvoz. Sklep teh posvetov je, da je povečanje izvoza potrebno dosežati tudi na račun slabše založenosti domačega trga, izvzemši življenjsko potrebne proizvode. Tako nameravamo do konca leta doseči določene uspehe pri uravnovešenju naše devizne bilance.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Izvoz v prvem polletju

Do konca junija letos je gozdno gospodarstvo Novo mesto izvozilo lesa za 21,5 milj. din, v lanskem prvem polletju pa je znašal izvoz 14,5 milj. din, kar kaže, da se je letos povečal za 67 odst.

Izvažali smo izključno na konvertibilno področje, in sicer v Italijo 83 odst. in ZR Nemčijo 17 odst. Prodajamo sledeče vrste lesa: bukovo in hrastovo hlodovino III. kl., hlodovino za žago javorja, brešta, lipe, češnje, oreha, topole, cera, jesena, hruške, bukov in hrastov jamski les ter prostorninski les vseh vrst listavcev v goleh. Izvozili smo tudi nekaj žaganega lesa bukve in hrasta. Drugih gozdnih sortimentov nismo izvažali, ker po zveznih predpisih ni dovoljeno. Za letos je bil GG odobren izvoz 2.200 m³ bukove hlodovine III. kl., 2130 m³ hlodov ostalih listavcev, medtem ko za prostorninski les izvoz ni omejen. Iglavcev ni dovoljeno izvažati že nekaj let nazaj, s koncem marca letošnjega leta pa je ustavljen tudi izvoz hlodov hrasta, kar je za nas toliko bolj boleče, saj smo v zadnjih nekaj letih izvozili letno več kot 4.000 m³ in je bil prav hrast glavna postavka v izvozu. Količino hlodovine za izvoz z režimom izvoza vsako leto manjšajo, zato smo se morali usmeriti na drobnejše sortimente in to predvsem na prostornino v dolžini (golah), kar je razvidno in tabele.

Razmerja v izvozu v letih 79–80 so sledeča:

	1980. leto	1979. leto
bukovi hlodi III. kl.	12 %	21 %
hlodi ostalih listavcev	45 %	62 %
žagan les	5 %	—
prostorninski les v golah	38 %	17 %

Letni načrt izvoza po vrednosti smo že v polletju dosegli s 97,5 odst, zato predvidevamo, da bo do konca leta presežen za 50 odstotkov.

LUDVIK STARIČ, dipl. ing.

Pred tretjo sejo delavskega sveta GG

Tretja seja delavskega sveta gozdnega gospodarstva Novo mesto bo v ponedeljek, 15. septembra 1980 ob 8. uri v sejni sobi GG Novo mesto, Gubčeva 15.

Dnevni red:

1. pregled in potrditev zapisnika zadnje seje,

2. razprava in sklepanje o izdaji osnutka sprememb in dopolnitev pravilnika o obračunavanju biološke amortizacije.

3. razprava in sklepanje o osnutku sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o življenjskih in delovnih pogojih gozdnih delavcev,

4. razprava o zaposlovanju delavcev in občanov, ki združujejo svoje delo in sredstva z delci TOZD,

5. razprava in sklepanje o cenah storitev in uslug,

6. razno

Obrazložitev:

k 1. točki.

pregled in uresničevanje na zadnji seji, ki je bila 30. 7. 1980, sprejetih sklepov:

— na seji je bilo navzočih 24 izvoljenih 34 delegatov.

— Tov. Jože Lukšič je poročal o opravljenih nalogah iz akcijskega načrta, katerega je sprejel delavski svet 20. junija 1979. Vse naloge še niso opravljene, zato je delavski svet pozval zadolžene komisije, da ponovno začnejo delati in da ob koncu leta 1980 poročajo o opravljenem delu.

— Sprejet je bil osnutek norm za sečnjo in izdelavo lesa hlodovine listavcev in drv in dan v javno razpravo, ki bo trajala do konca septembra 1980.

Delavski svet je zadolžil komisijo za normative, da pripravi predlog norm za prevoz s kamioni. Te norme naj začnejo veljati s 1. 1. 1981.

— Računovodja Milan Dragič in direktor ing. Jože Petrič sta poročala o poslovnem uspehu GG Novo mesto za letošnje prvo polletje z analizo dosedaj opravljenih nalog in z opozorilom na uspehe in slabosti, ki se pri poslovanju pojavljajo. Poročila so dopolnili v razpravi delegati, ki so poročali o vzrokih dobrega oz. manj zadovoljivega uspeha.

— Delavski svet je imenoval v razpisno komisijo za razpis mesta direktorja ing. Ludvika Stariča.

— Imenovana je bila 8-članska komisija z nalogo, da pripravi predlog dokončne organiziranosti TOZD Gradnje z avtoparkom.

— Delavski svet je sprejel spremembe pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, ki se nanašajo na povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela in za službena potovanja (kilometrini).

— 16 štipendistov gozdnega gospodarstva Novo mesto, ki se šolajo v gozdarskem šolskem centru v Postojni, je bil odobren dodatni prispevek v višini 1.500 din za vsakega štipendista za 10 mesecev šol. leta 1980/81 zaradi povečanih stroškov bivanja v motelu zaradi gradnje novega dijaškega doma.

— Sprejet je bil sklep o najetju posojila iz sredstev SIS za gozdarstvo SRS za gozdno-biološka vlaganja v višini 3.600.000 in za ceste 2.039.000 din.

— Delavski svet je sprejel priporočilo, da delavski sveti TOZD in TOK prispevajo oz. poravnajo stroške, ki so nastali ob praznovanju obletnice delovne organizacije in sekaškem ter športnem tekmovanju v Luknji pri Prečni.

Predlog: biološko amortizacijo tudi od tehničnega lesa za domačo porabo

K 2. točki:

skupščina TOK Gozdarstvo Novo mesto je v skladu s statutom na seji 3. julija 1980 predlagala postopek za spremembo pravilnika o načinu obračunavanja, zbiranja in vodenja prispevkov za biološka vlaganja od gozdov ter kriterije in merila za uporabo teh sredstev glede na potrebe po vlaganjih v gozdnogospodar-

skem območju. Pravilnik je sprejel delavski svet 22. maja 1975.

Skupščina predlaga, naj bi od 1. 1. 1981 obračunovali biološko amortizacijo tudi od tistega tehničnega lesa, ki ga gozdni posestniki porabijo za lastno porabo. Oproščeni bi bili plačila biološke amortizacije lastniki gozdov le od drv za domačo porabo in tistega tehničnega lesa, ki ga porabijo za obnovo po nesrečah prizadetega svojega kmečkega gospodarstva in gospodinjstva ter za les, ki ga podarijo družbenopolitičnim organizacijam, društvom in pogorelcem.

Člani skupščine so mnenja, da ni razlogov za oprostitev plačila biološke amortizacije. Za obnavljanje in varstvo gozdov morajo del sredstev prispevati tudi tisti lastniki gozdov, ki les porabijo doma.

Po odloku o obračunavanju prispevkov za biološka vlaganja mora gozdnogospodarska organizacija zbrati toliko denarja, da zagotovi izvedbo gozdnogojitvenih del predvidenih v območnem gozdnogospodarskem načrtu, najmanj pa 10 odst. od vrednosti prodanega lesa. Gozdni posestniki porabijo na leto okrog 6.000 m³ tehničnega lesa za domačo porabo, od katerega doslej niso plačevali biološke amortizacije. Od 1. januarja 1981 pa naj bi plačali biološko amortizacijo in sicer v višini najmanj 10 odst. od prodajne vrednosti lesa. Iz tega naslova bi gozdno gospodarstvo zbralo okrog 900.000 din, kar predstavlja 8 odst. celokupno zbrane biološke amortizacije iz zasebnih gozdov. Zaradi tega bi lahko znižali najmanj za 1 odst. sedaj

sprejeto stopnjo biološke amortizacije, ki znaša 14 odst. od tehničnega lesa. Znižanje sedanje prispevne stopnje je vsekakor spodbuda za tiste gozdne posestnike, ki les prodajajo preko svoje temeljne organizacije kooperantov, saj bi tako za les več prejeli.

Predlagamo, da delavski svet sprejme predlog osnutka sprememb. Javna razprava naj poteka do konca oktobra; takrat bodo tudi zbori gozdnih posestnikov, spremembe pa bi sprejemali v novembru letos.

Po dobrem letu dni: povečanje cen storitev in uslug

K 5. točki:

delavskemu svetu predlagamo, da sprejme sklep o povečanju cen storitev in uslug, ki jih opravljajo TOZD in TOK v sestavi gozdnega gospodarstva Novo mesto drugim fizičnim in pravnim osebam. Zadnjo spremembo cen smo uveljali 11. 6. 1979. Med tem časom so nastopile nekatere podražitve, ki znatno vplivajo na višino cen. Omeniti velja gorivo, razstrelivo, rezervne dele za avtomobile in druge stroje, pa tudi osebni dohodki nenehno naraščajo. Naj navedemo nekatere primerjave cen storitev in uslug med našo delovno organizacijo in GP Novograd Novo mesto. Urna osnova za minerja znaša pri nas 152,00 din, v Novogradu pa 239,53 din, urna osnova za mehanika je pri nas 120,00 din, drugje pa 190,00 din itd. Velike razlike so tudi za delovne stroje.

V izdelavi so kalkulacije za vse vrste nalog in opravil in jih bomo obrazložili na seji. Predvidevamo povečanje na sedaj veljavne cene od 15 – 30 odst., odvisno od posameznih storitev in usklajenosti dosedanjih cen s cenami drugih delovnih organizacij. Povišanje cen je nujno za miniranje, prodajo peska in za mehanično delavnico. Vse te dejavnosti razvijamo, vendar zaradi zadržanosti cen ne prinašajo primerne-ga dohodka.

Kadar delamo s stroji, glušniki prav gotovo ne spadajo na kljuko, kot tile, ki smo jih zasačili pri baraki v Jurenski gmajni. Oglušelost je pogost pojav pri gozdnih delavcih. Zato ni prav, da zanemarjamo zaščitna sredstva, ki so nam na razpolago. (Foto Janez Penca).

Leta 1978 smo porabili v Jugoslaviji 880.000 ton gnojil, od tega dušika 450.000 ton, fosforja 220.000 ton in kalija 540.000 ton. Leta 2000 se bo poraba umetnih gnojil povečala malone trikratno, na 2.400.000 ton, od tega dušika 1.215.000 ton, fosforja 645.000 ton in kalija 40.000 ton.

Pred začetkom čiščenja je ing. Lado Pavec udeležencem obrazložil nastanek nasada v Jurenski gmajni. (Foto Janez Penca).

Delovna razmerja in zaposlovanje

Po zakonu o združenem delu so z delovnim razmerjem delavcev v združenem delu mišljenja medsebojna razmerja delavcev v temeljni organizaciji oz. v delovni skupnosti, ki jih delavci pri uveljavljanju pravice dela z družbenimi sredstvi izpostavljajo pri skupnem delu z družbenimi sredstvi in urejajo s samoupravnimi splošnimi akti.

Za sklenitev delovnega razmerja mora delavec izpolnjevati splošne in posebne pogoje. Splošna pogoja sta dva: dopolnitev 15 let starosti in splošna zdravstvena sposobnost. Kdor hkrati ne izpolnjuje obeh splošnih pogojev, ne more skleniti delovnega razmerja. Ta dva pogoja sta splošna, ker veljata za vse primere ne glede na dejavnost, obliko in pomen organizacije združenega dela.

Posebni pogoji (oziroma posebne zahteve) za sklenitev delovnega razmerja pa so tisti, ki so s katalogom del oz. nalog določeni kot pogoj za opravljanje določenih del in ki izvirajo iz narave oz. zahtevnosti posameznih del oz. nalog.

Proste delovne naloge se objavljajo in zasedajo z javnim oglasom oz. ko gre za delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, z javnim razpisom. Le izjemoma se lahko sklene delovno razmerje brez oglasa oz. razpisa in to le v tistih primerih, ki jih našteva 17. člen pravilnika o delovnih razmerjih. Za odločitev, da se sklene delovno razmerje z drugimi delavci, je pristojna komisija za

medsebojna razmerja, v TOK pa odbor za delovna razmerja delavcev, ki pa kasneje tudi odloča oz. opravi izbiro med prijavljenimi kandidati za proste delovne naloge.

Veljavni predpisi določajo, pa tudi naš pravilnik o delovnih razmerjih, da mora delavec, ki želi skleniti delovno razmerje, podati pismeno izjavo, da so mu znani samoupravni sporazumi o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji (delovni skupnosti) in drugi samoupravni splošni akti ter da jih sprejema (1. odst. 173 člena ZZZ, 2. odst. 28. člena pravilnika). Še pred tem pa je delavcu potrebno vročiti te samoupravne splošne akte. Te zakonite obveznosti morajo biti izpolnjene, preden začne delavec delati, vendar delovno razmerje ne nastane, čeprav delavec izjavo poda, določenega dne pa ne začne delati.

Navedeni zakoniti pogoji za sklenitev delovnega razmerja se zmeraj ne upoštevajo. Delavec začne delati, ne da bi podal pismeno izjavo in ne da bi bil seznanjen s svojimi pravicami, obveznostmi in odgovornostmi. V sodni praksi prihaja do dileme, ali naj se tudi tako dejansko delovno razmerje prizna kot delovno razmerje delavca v združenem delu.

Če niso izpolnjeni pogoji po krivdi temeljne organizacije in če temeljna organizacija ni poskrbela za to, da bi delavec podal pismeno izjavo, se v sodni praksi šteje, da je delovno razmerje kljub temu nastalo. Ne

nastane pa delovno razmerje, če je tako stanje zakrivil sam delavec s svojim ravnanjem.

1. Delovno razmerje za nedoločen čas in določen čas

Delovno razmerje se sklene za čas, ki ni vnaprej določen: pravilo je torej delovno razmerje za nedoločen čas. Samo izjemoma in sicer v štirih primerih ki jih določa pravilnik o delovnih razmerjih v 42. členu, je dopustno skleniti delovno razmerje za določen čas. Takšno delovno razmerje je samo izjema, kajti upoštevati je treba, da delavec s sklenitvijo delovnega razmerja pridobi položaj v združenem delu, ki mu lahko preneha proti njegovi volji samo izjemoma, in sicer samo pod pogoji in na način, kot to določa zakon (5 odst. 201. člena ustave SR Slovenije). Z ustavo in zakoni določeni družbenoekonomski položaj delavca je za njega samega in tudi s splošnega družbenega vidika za celotno družbo tako pomemben in značilen, da njegovega trajanja praviloma ni mogoče vezati samo za določen čas. Zaradi tega bi bila sklenitev delovnega razmerja za določen čas v nasprotju z zakonom in s pravilnikom o delovnih razmerjih nezakonita in bi se v takšnem primeru štelo, da je bilo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas.

Delono razmerje za določen čas se sklene na enak način, po enakem postopku in pod istimi

pogoji kot delovno razmerje za nedoločen čas. Razlika med delovnim razmerjem za določen čas in delovnim razmerjem za nedoločen čas je samo v tem, da je v prvem primeru določen čas trajanja in s tem tudi prenehanja delovnega razmerja. Po vsebini pa ni nobene razlike; v obeh primerih imajo delavci enake pravice, obveznosti in odgovornosti. Toda ker gre za izjemo, mora biti v pismeni izjavi izrecno ugotovljeno, da delavec sklepa delovno razmerje za določen čas in kdaj mu preneha delo. (se nadaljuje)

LADISLAV JAVORNIK

Janezu Učmanu v slovo

23. maja je med delavce TOZD Gozdarstvo Novo mesto zopet posegla smrt in iztrgala iz naših vrst še enega delovnega tovariša. Zelo smo bili pretreseni ob novici, da Janeza ni več med nami in to tembolj, ker se je od nas poslovil tako iznenada, popolnoma nepričakovano. Še dan prej je opravljal svoje delovne dolžnosti na cesti v Gorjancih, kamor je prihajal dolgo vrsto let. Veliko let je delal v gozdovih kot sekač, nato na žagi Poganci in nazadnje kot cestar v Gorjancih. Poznali smo ga kot pridnega in požrtvovalnega delavca. V vsem, kar smo ustvarili, je vgrajenega tudi veliko njegovega truda.

Njegovo osebno življenje je bila ena sama trnjeva pot. Zrastel je v revnih podgorjskih razmerah in prav zato je znal še bolj ceniti z delom dosežene uspehe. Užival je družinsko srečo v lepo urejenem domu. Toda to ni trajalo dolgo. Kruta usoda mu je pobrala najdražje, kar je imel – ljubljenega sinova. Takrat se je zarezala v njegovo plemenito srce neozdravljiva rana. Ne čudimo se, da je pogosto potožil sodelavcem, da se slabo počuti, a ni vedel povedati, kaj je temu pravi vzrok.

Danes, ko Janeza ni več med nami, uvidevamo, da je bil resnično preobremenjen s težavami in je končno moral kloniti. Vemo, da ga sedaj zelo pogrešata žena in hčerka, pogrešamo pa ga tudi mi v naših gozdarskih vrstah. Ohranili ga bomo v trajnem spominu. Naj v miru počiva v zavetju prelepih gorjanskih gozdov!

FRANC POVŠE

Ko se iz komarja rodi slon...

Ponarejene, neresnične ali „zmešane” novice ustvarjajo med delavci nezaupanje in nezadovoljstvo – S prstom je treba pokazati na tiste „delovne tovariše”, ki namenoma sejejo zmedo in jezo med delavce!

Akcija, ki so jo sprožili sindikati: „Tisoč delavcev – sodelavcev”, je zelo pomembna in bi morala prodrati do slehernega delavca. Biti obveščeni o vseh dogajanjih v delovni organizaciji je dolžnost in pravica vsakega delavca. Obveščanje poteka po različnih poteh. Verodostojne naj bi bile tiste novice, ki jih delavec dobi iz prve roke, t. j. od poslovnodnega organa, preko delovodij, časopisa, članov samoupravnih organov ipd. Nezanosljive ali celo škodljive so pa novice, ki prihajajo med delavce iz nepreverjenih virov. Širijo jih tisti delavci, ki so vedno pripravljene nekaj dodati in končni „izdelek” je pravi zmazek. Prav jim pride vsaka napaka, ki jo naredi delavec z opravljanjem odgovornejše naloge in končno je narejen iz komarja slon. Take ponarejene novice ustvarjajo med delavci nezaupanje in nezadovoljstvo.

Primer, ki potrjuje zgornjo ugotovitev: pred kratkim se je delavka pri obračunu OD za enega izmed delavcev iz šentjernejskega revirja zmotila in obračunala 32 ur premalo. Razumljivo je, da se je to v izplačilni kuverti poznalo in je prizadeti delavec

to takoj opazil. Ko mu je revirni gozdar hotel izročiti „pretanko” kuverta, se je delavec razburil in jo zavrnil. Napaka je bila hitro ugotovljena in odpravljena pri naslednjem obračunu OD.

Do tukaj je vse razumljivo. Zmoti se lahko vsak, napako pa mora seveda odpraviti. Bolj

Bili smo na izletu po Srbiji

Kar v navadi je že, da osnovne organizacije sindikata po TOZD organizirajo enkrat na leto izlet za svoje člane in tudi na TOZD Gozdarstvo Novo mesto nismo izjema. Kam in za koliko dni odpotujemo na pot, je odvisno od razpoložljivega denarja. Letos je leto gospodarske stabilizacije, kar mora imeti svoj odraz tudi pri trošenju denarja v take namene. Pri organizaciji izleta smo upoštevali priporočilo sindikalne konference, da se vse sindikalne organizacije po TOZD v tem letu odpovedo izletom v tujino, za izlete po domovini pa naj sleherni

zanimivo pa je postalo potem, ko so to izkoristili tisti delavci, ki radi povzročajo med delavci nemir. Po nekaj dnevih me je skupina delavcev povsem na drugem koncu TOZD spravevala, zakaj in kako je prišlo do „štrajka” pri delavcih v šentjernejskem revirju. Čudili so se, da jaz o tem nič ne vem.

Svežih in verodostojnih novic smo lahko samo veseli. Naj jih bo čimveč! Pozorni pa bodimo nad potvorenimi novicami, kdo jih širi in s kakšnim namenom in take „delovne tovariše” čimprej tudi razkrinkajmo.

FRANC POVŠE

udeleženec prispeva sam najmanj 30 odst. stroškov in če je izlet na delovni dan, izkoristi zanj svoj letni dopust.

Dvodnevnega izleta s končno postajo Djerdap se je udeležilo 39 članov. Pot je bila zelo zanimiva. Vožnja z letalom je bila enkratno doživetje za večino udeležencev, ki se še niso vozili s tako „počasnim” prevoznim sredstvom. Prijetna je bila tudi vožnja z gliserjem po Donavi v Djerdap.

Z velikim zanimanjem smo si ogledali grobnico Karađorđjevičev na Oplencu, mogočno elektrarno v Djerdapu, spomenik neznanega junaka na Avali, krona vsega pa je bil ogled Titove grobnice na Dedinju. Poklonili smo se našemu dragemu maršalu, tvorcu pravičnih medčloveških odnosov in borcu za delavske pravice ter se tiho zaobljubili, da nikdar ne bomo zavili z njegove poti.

Organizacija izleta je bila zares dobra, za kar gre priznanje Kompasu. Slehernura je bila koristno porabljena. Občasno so malce pogodrnjali le tisti udeleženci, ki so menili, da je premalo časa za „gašenje” žeje, a končno so se pomirili tudi ti.

FRANC POVŠE

Voluharji – ali polhi?

Revirni vodja v Radohi, Ivan Bukovec, je pri redčenju v 60 – 70 letnem bukovem drogovnjaku v odd. 7 a opazil nenavadne poškodbe. Na večini posekanih bukev, ki jih je odkazal za redčenje, so bili vrhovi suhi. Ko je iskal vzrok je opazil, da je pri

V letu 1979 je naša delovna organizacija prodala 16.600 prm drv za kurjavo v maloprodaji na našem območju. V tej količini je všteta tudi maloprodaja Kurivoprodaje Novo mesto, ki smo jo oskrbovali izključno mi. Bolj zanimiva pa je primerjava med prvim polletjem lanskega in letošnjega leta. Podatek, da je bilo letos prodanih za okrog 600

Prodaja drv za kurjavo

prm drv manj, je neverjeten ob krizi dobav kurilnega olja in premoga. Spričo tega domnevamo dvoje:

da se bodo zaradi visoke cene drv ljudje preskrbeli iz lastnega tozda (dosedaj je namreč marsikateri gozdni posestnik kupil drva pri GG) ali pa da najhujši naval lahko šele pričakujemo v jesenskih mesecih, kar je še bolj verjetno. Kako bo zares, bomo vedeli šele konec jeseni, vendar pa mora biti gozdno gospodarstvo pripravljeno, da zagotovi vsaj še 15.000 prm drv za oskrbo našega območja.

O prodaji sečnih ostankov v gozdu pa v drugi številki našega glasila.

PRIMOŽ BOBNAR

vseh takih bukvah visoko pod vrhom obzrto lubje. Dosedaj še nikjer v bukovih sestojih nismo opazili toliko poškodb te vrste. Bukovec sodi, da so škodo povzročili voluharji ali polhi. V odd. 7 a v Radohi so izdelali 1176 m³ na 22 hektarih ali 53 m³ na 1 hektaru.

Podobno škodo so pred nekaj leti opazili tudi v Podstenicah, kjer je bil obzrt macesen.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilu izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. – Izhaja enkrat na mesec v 1400 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.

Jože Zupančič in Domine Avguštin pri vzdrževanju ceste (foto Jernej Piškur).